

Boekfragment 'Elke dag een druppel gif' - Wilma Geldof

Op een middag, toen Maarten in de richting van de binnenstad slenterde, zag hij Moshe en Eva een eind verderop op de Nieuwe Gracht. Hij herkende Moshe meteen aan zijn losse, nonchalante manier van lopen en zijn lange smalle gestalte. Eva leek nog dunner geworden en ze bewoog zich rustiger dan hij zich herinnerde. Ze droegen allebei de gele Jodenster op hun grijze jassen.

Geschrokken bleef Maarten staan. Toen gingen zijn mondhoeken omhoog, zoals altijd als hij Eva zag, en kwam hij weer in beweging. Hij wilde als Moshe gaan lopen en breed naar Eva lachen, net als vroeger, maar durfde dat niet. Misschien gaven zij, zoals de meeste mensen, de NSB de schuld van die ster en dat ze niet meer in parken en zo mochten komen. Alsof hij dat niet idioot vond. Alsof alle NSB'ers tegen Joden waren.

Aan de glimlach op Eva's mond zag Maarten dat Eva hem had herkend. En Moshe met zijn ondoorgrondelijke glimlachje ook, al keek de jongen terwijl hij met zijn zusje zijn kant op kwam zo'n beetje langs hem heen. Natuurlijk gingen ze niet meer rennen, en het duurde een eeuwigheid voor hij hen eindelijk was genaderd.

Pas op het laatst lachten ze onbevangen naar elkaar.

'Ha, Eva, ha, Moshe,' zei hij zacht.

'Hoi,' zei Eva. Moshe knikte alleen.

Ze bleven staan. Maarten richtte zijn blik op de strikken in Eva's bruine vlechten, die nu bijna tot haar middel reikten, tot hij de moed vond haar aan te kijken. Moshe had zijn gezicht weggedraaid.

'Komen jullie van school?'

Eva knikte.

'Ook hier in de buurt?'

Ze keek hem aan. 'Ja, in de Wilhelminastraat.'

Over Moshes gezicht gleed een geringschattende blik. 'De Schouwburgstraat heet dat nu,' zei hij.

'Hoe is het?' vroeg Maarten.

Eva haalde haar schouders op en keek naar haar broer.

'Binnenkort krijgen we een oproep,' zei Moshe. 'Dat zegt mijn vader. Dan moeten we weg.' Hij trok zijn lippen naar binnen. 'Naar een kamp. Misschien wel naar Duitsland.'

'Ik heb een kat...' begon Eva.

‘Gaat-ie mee?’

‘Nee, hè hè! Die mag niet mee!’ barstte Eva uit. Meteen daarna viel ze weer stil. Ze draaide haar hoofd weg.

‘Ach, Tijgertje kan zich best redden.’ Moshe keek naar hem alsof hij om bijval vroeg.

‘O, ja,’ zei Maarten. ‘Katten redden zich altijd.’

Alle drie zwegen ze.

‘Ik zal thuis vragen of ik voor Tijgertje mag zorgen,’ zei Maarten toen.

Eva richtte haar ogen op de zijne. Haar ogen waren weer stil en ernstig. Ze fonkelden niet meer, maar waren dof als het roet op de potkachel thuis.

‘Jullie willen niet weg,’ zei hij.

‘Nee, wat denk je?’ zei Moshe.

Opnieuw bleef het stil. Maarten slikte, wilde hen troosten. ‘Onze Leider is in Dachau geweest,’ zei hij. ‘Om alles te controleren. Het was er goed, dat heeft-ie zelf gezegd.’

‘Jullie leider?’ vroeg Moshe.

‘Anton Mussert,’ zei Maarten.

‘Geloof je dat?’ Eva keek hem onverwacht doordringend aan. Haar donkere ogen boorden zich met zo’n intensiteit in de zijne dat de wereld om hem heen achteruitdeinsde.

‘Echt! In januari is hij er geweest,’ zei Maarten, maar zijn stem klonk al zwakker.

Moshe legde zijn hand op de schouder van zijn zusje en keek Maarten zo treurig aan dat hij schrok. Eva draaide haar hoofd, plukte aan de strikken in haar vlechten en zei niets meer. Moshe zei dat ze ervandoor moesten.

Maarten keek Moshe en Eva na. Zwijgend liepen ze langs het water en verderop staken ze de brug over.

Hij had veel meer moeten zeggen. Misschien had hij met hen af kunnen spreken. Als hij hen weer tegenkwam, zou hij dat vragen.

Hij keek de gracht over en wachtte tot Eva zich net als vroeger naar hem om zou draaien, maar dat deed ze niet.

~